

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛІПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 35 (971) | Субота, 6 вересня 1986 року | Ціна 2 коп.

В АВАНГАРДІ ЗМАГАННЯ

«Додатково до плану 1986 року виготовити 600 автомобілів «Запорожець» — записано в соціалістичних зобов'язаннях трудового колективу запорізького автозаводу «Комунар».

Активну участь у виконанні наміченого беруть нечуючі трудівники компактної групи. На підприємстві їх працює понад 80 чоловік. Вони трудяться на різних ділянках виробництва.

Серед робітників компактної групи немає жодного, хто б не виконував норм виробітку. Навпаки, більшість нечуючих працює з випередженням робочого календаря. Так, різальник металу пресового цеху № 1 К. М. Коваль, слюсар авто-

матно-механічного цеху М. М. Здот, слюсар арматурного цеху Н. Г. Клінкевич та ряд інших трудівників вже випускають продукцію в рахунок 1987 року.

Високопродуктивно, ударному працює слюсар управління головного конструктора В. Є. Ноджос. Свідченням цьому такий факт: ось уже кілька років підряд він підтверджує звання «Майстер — золоті руки».

Завітаємо до фарбувального цеху. Тут, на підготовці кузовів до покриття лаком, зайнято шість членів УТОГ. Майстер дільниці О. А. Гулюкин не нахвалиться роботою нечуючих. — Від того, як зроблено

мокре шліфування поверхні кузова, залежить якість його фарбування, — говорить він. — Нечуючі робітничі Л. А. Сахно, Л. Я. Косницька та інші добре це розуміють і виконують свій виробничий процес на совість.

Добросовісними, старанними у праці зарекомендували себе робітничі К. М. Поліновська та Н. О. Безугла.

— Обидві вони зайняті на найскладнішій операції — приладнують гумові ущільнювачі до дверей автомобілів, — розповідає майстер опоряджувального цеху Г. С. Харсєєва. — Операція трудомістка, відповідальна, але Катерина Миколаївна і Надія Олексіївна вправля-

ються з нею відмінно. За 20 років роботи вони ще не мали жодного зауваження з якості.

Нечуючі автомобілебудівники, на якій би дільниці виробництва вони не працювали, докладають зусиль, щоб достроково виконати виробничі завдання і взяти соціалістичні зобов'язання 1986 року.

К. НИКИТЕНКО,
інструктор-перекладач компактної групи автозаводу «Комунар».
м. Запоріжжя.

МАЙСТРИНЯ

Наприкінці минулого року президія Донецької облпрофради за дострокове виконання планових завдань одинадцятій п'ятирічці, перемогу у соціалістичному змаганні, активну участь у громадському житті колективу нагородила Почесними Грамотами 15 нечуючих передовиків. Серед них і швачку-мотористку Артемівського УВП Любов Олександрівну Марченко, яка вже понад 15 років трудиться на цьому підприємстві.

Високо оцінює внесок робітничі у загальну справу директор Артемівського УВП Д. А. Щербань, який відзначає такі її риси, як дисциплінованість, сумлінність, вміння застосовувати передові методи і прийоми праці, високе почуття відповідальності. Такої ж думки про Л. О. Марченко її товариші по роботі, які поважають досвідчену швачку за чуйність і доброту, дякують їй за велику громадську і наставницьку діяльність.

Приклад передової швачки — то надійний дороговказ для молоді робітничої зміни, яка може пишатися тим, що працює поруч з визаною майстрицею.

З. СЕЛЕЗНЬОВ,
Донецька область.

Активна життєва позиція у штампувальниці Ворошиловградського УВП Марії Іванівни Фадєєвої: кандидат в члени КПРС показує приклад у праці, виконуючи змінні завдання на 150 і більше процентів. Вона — ударник десятої п'ятирічки, кавалер орденів Трудової Слави II та III ступенів.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

ЗА МИР І ЩАСТЯ

У редакцію продовжують надходити листи, у яких наші читачі — робітники і колгоспники, люди різних професій, а також пенсіонери — повідомляють про цілковиту підтримку і схвалення Заяви Генерального секретаря ЦК КПРС Михайла Сергійовича Горбачова. Публікуємо деякі з цих листів.

ГОЛОС РОЗУМУ

Багатолюдний мітинг, присвячений Заяві Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова, відбувся на Чернівецькому УВП. Трудівники підприємства виявили цілковиту підтримку мирній політиці нашої партії, її ініціативам, спрямованим на безпеку всіх народів, на роззброєння, мораторій ядерних випробувань.

Мітинг відкрила секретар партійної організації УВП А. І. Кєсарєва. У своєму вступному слові вона зокрема відзначила, що односторонній мораторій на ядерні випробування, який продовжено до 1 січня 1987 року, правильно розуміють люди доброї волі у всьому світі. Це ще раз підтверджує послідовність нашої програми реалізму, миру і співробітництва.

У виступі ветерана Великої Вітчизняної війни, слюсаря відділу головного механіка А. І. Литвинова йшлося про те, що покоління, яке винесло на своїх плечах весь тягар війни, добре пам'ятає скільки лиха принесла друга світова війна. Якщо буде розв'язана

третя світова — то переможців у ній не буде, підкреслив ветеран. Він закликав трудівників підприємства цілком схвалити Заяву, повністю підтримати її.

Нинішнє покоління не знає війни, — у своєму виступі підкреслила комсомолка Тетяна Добрицька. — Але нині навіть важко собі уявити, що буде, коли вона буде розв'язана. От чому ми, все прогресивне людство так гаряче підтримуємо і цілком схвалюємо політику КПРС, боротьбу за мир у всьому світі.

Від імені робітників плетільної дільниці виступив Я. І. Стефанюк, котрий гаряче підтримав виступи своїх товаришів.

Колектив Чернівецького УВП односторонньо прийняв резолюцію про одностайну підтримку ініціативи Радянського Уряду, про рішенням ударною працею зміцнювати могутність нашої Батьківщини.

Л. АЛЕКСЄЄВА,
заступник директора Чернівецького УВП з виховної роботи.

НАС НЕ ЗАЛЯКАТИ

Кожне слово Заяви — яскраве свідчення миролюбної політики нашої партії і уряду, щирого прагнення зберегти мир на землі.

Ще в дитячому садку наші діти співають пісень про мир. Перші слова, які вони вчаться писати — це «мама» і «мир». Так було споконвіку.

Але імперіалістичні кола, зокрема адміністрація США на чолі з президентом Рейганом, вперто продовжують нагнітати напруженість, ви-

пробують смертон осну ядерну зброю.

Ми, трудівники Северинівського колгоспу імені Чапаєва, своєю високопродуктивною працею будемо і далі зміцнювати економічну і оборонну могутність нашої Батьківщини, а тим, хто надіється збити нас з мирного шляху, скажемо: «Нас не злякати».

П. СЕВЕРІН,
ударник комуністичної праці.

Сумський район,
Сумська область.

ТВЕРДЕ СЛОВО

У будь-якому виробничому підрозділі нашого УВП нині панує атмосфера великого трудового піднесення, викликаною новими мирними ініціативами нашої країни. Це свідчення цілковитої підтримки нечуючими трудівниками політики партії й уряду, розуміння важливості виконання поставлених перед нами завдань.

Днями на підприємстві відбувся мітинг. Його учасники одностайно наголошували на тому, що продовження мораторію на ядерні випробування — яскраве свідчення боротьби нашої держави за мир і безпеку

усього людства, за щастя людей на землі.

Робітники нашого підприємства П. В. Шевчук, Р. І. Крак, старший інженер-технолог С. В. Мазєпа з обуренням і осудом говорили про милітарську політику адміністрації США, яка містить у собі загрозу ядерної війни. У відповідь вони закликали всіх трудівників підприємства наполегливою працею зміцнювати могутність нашої Вітчизни, її обороноздатність.

В. ПЕЛИХ,
інженер-нормувальник Бродівського УВП.
Львівська область.

ДОКУМЕНТИ ХХVII З'їЗДУ КПРС

Вийшов у світ другий том стенографічного звіту про роботу ХХVII з'їЗду Комуністичної партії Радянського Союзу.

У другий том увійшли доповідь «Про основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1986—1990 роки і на період до 2000 року», з якою виступив Голова Ради Міністрів СРСР товариш Рижков М. І., матеріал обговорення цієї доповіді.

У книзі публікується постановка з'їЗду про Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1986—1990 роки і на період до 2000 року, текст Основних напрямів, постановка про листи й апеляції, адресовані ХХVII з'їЗдові КПРС.

У цьому томі опубліковано матеріали про вибори центральних органів Комуністичної партії Радянського Союзу, повідомлення про перший Пленум обраного з'їЗдом нового складу Центрального Комітету КПРС і перше засідання Центральної ревізійної комісії КПРС, промова товариша Горбачова М. С. при закритті ХХVII з'їЗду КПРС.

Публікуються склади Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу і Центральної ревізійної комісії КПРС, обрані з'їЗдом.

Книгу вивуєтив Політбюро ЦК КПРС.

(ТАРС).

Рішення ХХVII з'їЗду КПРС — в життя ЗА ПРАЦЮ — СПОВНА

Кожен з нас має право лише на ті матеріальні блага, які відповідають кількості та якості нашої суспільно-корисної праці. Так можна викласти суть головного принципу соціалістичного розподілу: «Від кожного — за здібностями, кожному — по праці», що став у нашій країні основою соціальної справедливості. Як підкреслювалося на ХХVII з'їЗді КПРС, соціальна справедливість — важлива умова єдності народу, політичної стабільності суспільства, підвищення динамізму розвитку.

В залежності від складності, кваліфікації, трудової активності повинна винагороджуватись праця кожно-

го. Той хто працює з повною віддачею сил, високопродуктивно і якісно, має суттєві переваги в заробітку. На жаль, подекуди забули про цю просту істину. Нерідко заробіток робітників підтягувався до певної норми без урахування їх фактичного внеска, усереднювалась оплата праці передовиків і відстаючих, допускалась зрівнялівка у виплатах премій, що, зрозуміло, наносило і матеріальні, і моральні збитки.

Тепер ми рішуче стали на шлях боротьби із зрівнялівкою. Для цього широко використовуються і можливості самих колективів. Згідно з Законом СРСР про трудові колективи вони мають права і повноваження в роз-

поділі фондів підприємства, заробітної плати. До уваги береться, передусім, реальний вклад кожного в кінцевий результат. Так піднімається престиж і оплата сумлінної, високопродуктивної праці.

На промислових підприємствах республіки у виробничих бригадах об'єднано три чверті робітників. Більш як у половині з них заробіток нараховується за коефіцієнтом трудової участі. Важливо, що там де працюють за єдиним нарядом в такий спосіб може розподілятися вся сума заробітку, а не тільки її надтарифна частина.

Інший важіль — нормування праці. Профспілкові комітети ведуть нині роботу

по його докорінному поліпшенню. За здійснюваною в республіці ціловою комплексною програмою «Праця» до 1990 року в промисловості і будівництві всі робітники, інженерно-технічні працівники і службовці мають трудитися за технічно обґрунтованими нормами. В період проведення атестації робочих місць норми підлягають перевірці чи переглядові.

Минулого року за ініціативою робітників промислових підприємств республіки було переглянуто більш як 600 тисяч нормативів у бік їх збільшення. І виявилось, що це вигідно і трудівникам, і колективам, і державі. Так, винагорода робітника складає не менш як 50 процентів економічної заробітної плати, одержаної внаслідок перегляду норм.

(Закінчення на 2-й стор.)

РОБІТНИЧА ГАРАНТІЯ

За свого кращого наставника має Галина Скребінова (праворуч) Віру Петрівну Тищенко. Саме їй вона зобов'язана успіхами у праці, яких досягає нині.
Фото І. ПОСИПЕНКА.

МАЙСТЕР, ПОРАДНИК, ДРУГ

Заводський автобус зупинився на вулиці, навпроти прохідної. З машини вийшли трудівниці, прямуючи до робочих місць. У світлому, просторому приміщенні розташований механоскладальний цех електроустановчих виробів Одеського виробничого об'єднання «Електрон».

Стрілка годинника показує початок зміни. Робітниця уже всі на місяці — біля конвеєра. Майстер дільниці Галина Павлівна Січка вмикає рубильник і робота закипіла.

Про трудову діяльність Галини Павлівни та її подруг хочеться розповісти докладніше.

Авторитет у майстра складався не відразу. Вона завоювала його наполегливою працею на виробництві, особистим прикладом у роботі.

Це й стало основою її визнання, як доброї людини, майстра. А коли досконалим оволоділа технологією виготовлення виробів після проходження практичного навчання на Київському дослідно-виробничому об'єднанні «Контакт» — стала справжнім майстром своєї справи.

Трохи згодом трудівниці запропонували посаду майстра на дільниці складання електроустановчих виробів ПСВ-20, де нині трудиться 58 чоловік. Тоді ж у цеху було встановлено конвеєр, у монтажі якого активну участь брала і Г. П. Січка.

З тих пір пройшло вже понад шістьнадцять років. Досвідчена трудівниця тепер свої знання, професійні навички передає молоді, вчить її добросовісно ставитися до дорученої справи.

У нинішньому році виробниці, які складають на дільниці, модернізовано. Це дало можливість скоротити кількість складальників на десять чоловік, але натомість необхідно було підвищити продуктивність праці, вже не кажучи про дисципліну — адже конвеєр простоювати не повинен.

Та колектив дільниці дружний, згуртований. Тут не допустять, щоб хтось порушував дисципліну — серед складальників 41 ударник комуністичної праці, а 12 трудівників борються за це високе звання.

З Галиною Павлівною обходимо дільницю. Її колектив працює ритмічно, чітко, дружно. Зупиняємось біля робочого місця Ольги Софронівни Гончаренко. Трудівниця працює швидко, уміло оперуючи інструментом. У неї не буває простоїв. Часом не вистачає якоїсь деталі, тоді трудівниця переходить на інший процес. Вимогливість до себе і до інших — ось риси передової складальниці.

Нашу увагу привернула робота комсомолки Іри Шерепи — випускниці школи № 47. За рік, який вона

працює в цеху, дівчина оволоділа багатьма процесами, до виконання своїх обов'язків ставиться з почуттям відповідальності. Нині свою продукцію здає з першого подання, виконуючи норму виробітку на 125—130 процентів.

Велику допомогу майстру надає на дільниці слюсар-складальниця Ніна Анатоліївна Осипова. Будучи наставником молоді, вона постійно піклується про її зростання, приділяє їй багато уваги.

Необхідно також відзначити роботу профгрупорга дільниці Валентини Олексіївни Корчинської, котра разом з майстром домагається того, щоб у колективі дільниці була повна взаємозамінюваність, щоб кожен трудівник у разі потреби міг прийти на допомогу, виручити іншого.

За роки своєї праці в об'єднанні Г. П. Січка захоплювалася неодноразово. В трудовій книжці ветерана праці 74 записи про нагороди грамотами, цінними подарунками, подяки.

За підсумками республіканського соціалістичного змагання 1985 року їй присвоєно звання «Кращий майстер-наставник» з врученням почесного диплома ЦП УТОГ і Українського республіканського комітету профспілки.

Ю. ГЕР.

м. Одеса.

Моє знайомство з продукцією Львівського швейного підприємства «Силует» розпочалося в салоні одягу «Молодіжний». Запитую в продавця: «Яким попитом користуються сорочки «Силуету» в покупців?» «Ідуть парівні з імпортними, на прилавках не залежуються», — посміхається дівчина і додає: «Іноді покупці так і питають — «А наші є?» — маючи на увазі сорочки «Силуету».

Практично вся продукція підприємства позначена першим сортом. Але, зрозуміло, високий попит на вироби «Силуету» зумовлений не лише їх добротністю. Справа в іншому. Вироби, які виготовляє колектив, модні, сучасні, а тому їх охоче купують, із задоволенням носять.

Обсяг річного випуску виробів львів'ян складає 1 мільйон 200 тисяч. Кожного року швейники відправляють у торговельну мережу 20 модних моделей сорочок і щороку освоюють близько 10 нових виробів. Із загальної суми випуску сорочок 17 процентів складають вироби з індексом «Н» (ювінікка). За сім місяців нинішнього року їх вже виготовлено на 1213 тисяч карбованців при плані 1128 тисяч, або ж на 107,5 проценти. За цей період освоєно 6 моделей, які надійшли у торгівлю.

За рядками цифр важко побачити значну роботу, яка спрямована на те, щоб товари для народу випускались ритмічно, у належній кількості, в оновленому асортименті. А ця робота здійснюється планомірно, їй приділено першочергову увагу.

Починається вона з детального аналізу попиту покупців. Працівники експериментального цеху ознайомлюються з тенденціями роз-

витку моди в обласному Будинку моделей і на основі цих даних розробляють свою оригінальну колекцію нових моделей. Якщо підприємство в цілому шире близько 20 видів сорочок, то фасони більшої частини з них розроблені спеціалістами «Силуету». Ці вироби випускаються з індексами «Н» і «ММ» (молодіжна мода). І хоча на шляху від створення експериментальної моделі до її впровадження у серійне виробництво є чимало проблем, начальник лабораторії з розробки нових моделей Євгенія Сидорівна Когут переконана, що очолюваний нею підрозділ вправиться з поставленими перед ним завданнями.

Випуску доброякісної, різноманітної продукції значною мірою сприяє добра технічна оснащеність підприємства. На швейній дільниці працюють швидкісні машини, діють підвісні лінії поопераційної подачі напівфабрикатів, недавно встановлено високопродуктивні прасувальні преси. Всі нововведення помітно підвищили продуктивність і якість праці, полегшили умови роботи.

Питанням технічного прогресу в колективі завжди приділялась велика увага, а практичне застосування передової техніки і технології тут стало закономірним результатом значної новаторської роботи, спрямованої на поліпшення умов праці, раціональне використання матеріальних і енергетичних ресурсів.

У колективі підприємства склались свої міцні робітничі традиції, основа яких — сумлінна праця. Нічого б не варту була техніка, якби не керували нею вправні, роботящі руки людей, які вболівають за честь марки «Силуету», прагнуть примножувати його здобутки. Тут чимало передовиків виробництва, які своїм прикладом

показують, що резерви зростання є на кожному робочому місці. Такі риси, як висока професійна майстерність, універсальність, вміння працювати високопродуктивно і якісно властиві на підприємстві не одиним, а багатьом десяткам трудівників.

Хочеться назвати імена тих, хто найбільше разів виборював звання переможців соціалістичного змагання у першому півріччі нинішнього року. Це — колектив розкрійної дільниці швейного цеху у складі С. І. Клименко, І. І. Матієвського, Ю. Є. Рижка, А. І. Жовкви, де старшим майстром Д. Г. Гермак. Це швачки потоку № 6 С. В. Дутко, Я. К. Біда, А. Ф. Редько, очолювані майстром С. І. Кармалитю, які тричі посідали призові місця у трудовому суверенітві.

Успіхи колективу вагомі і, що важливо, стабільні. Відчуття нового і вміння перебудувати свою роботу відповідно до вимог часу — це, напевно, головні чинники трудових здобутків колективу «Силуету», який, принагідно відзначимо, за підсумками роботи у другому кварталі нинішнього року серед підприємств, організацій і установ Червоноармійського району м. Львова виборов перше місце і нагороджений перехідним Червоним прапором райкому Компартії України і виконкому районної Ради народних депутатів.

Курс на прискорення колектив «Силуету» сприйняв з піднесенням. Конкретними діями, ініціативною, творчою працею відповідають швейники на заклик партії і ставлять перед собою нові завдання, даючи їм міцну робітничу гарантію.

М. ВОЛЯНСЬКИЙ,
м. Львів.

З комсомольським завзяттям

Високих результатів у праці домагається нинішнього року настиральник тканин Сімферопольського УВП, комсомолець Георгій Ошмарін. Член УТОГ щомісячні норми виробітку виконує на 120 процентів при відмінній якості роботи. Взяті на початку року високі темпи, трудівник зробив нормою

кожного дня, а це дає підстави бути впевненим, що перший рік дванадцятої п'ятирічки Г. Ошмарін завершить достроково, зробивши вагомий внесок у здобутки свого колективу.

Працювати високопродуктивно і якісно допомагають

молодому виробничнику знання, що їх набуває він у вечірній школі робітничої молоді. А ще — активна участь у громадському житті колективу УВП і облвідділу УТОГ.

О. ШУСТ.
Кримська область.

Добрими здобутками у праці зарекомендував себе у колективі Комунарського УВП шліфувальник Іван Олександрович Горобець. Йому присвоєно звання «Ударник комуністичної праці», «Кращий за професією».

Фото П. МІНДЕЛЯ.

ЗА ПРАЦЮ — СПОВНА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Щоб підвищити престиж і оплату сумлінної праці, вносяться значні корективи і в преміювання. Якщо раніше головними для одержання премії були кількісні показники, то тепер акцент зроблено на якості. Важливо не просто виконати плани, а й реалізувати продукцію в номенклатурі й по асортименту. Наприклад, у колективі високої якості праці — об'єднанні «Дніпрошина» доплати складальникової праці становлять 60 процентів тарифної ставки, з них дві третини нараховуються за якість. Так само тут залежить від неї і оплата праці спеціалістів.

І все ж основним засобом диференціації зарплати повинна стати повна залежність її тарифної частини від кінцевих результатів.

Це намічено реалізувати в нинішній п'ятирічці. Працюватиме трудовий колектив високопродуктивно, вироблятиме якісну продукцію, — будуть у нього і кошти на підвищення зарплати.

Тепер широко здійснюється перехід підприємств на нові методи господарювання, при яких рівень доходів трудових колективів (в тому числі і фонд заробітної плати) ставиться у пряму залежність від ефективності роботи. У нових умовах на Україні працює вже близько двох тисяч підприємств, а з 1 січня 1987 року працюватиме вся промисловість, деякі інші галузі народного господарства. У залежність від показників ефективності та якості нині ставляться не тільки зарплата, а й фонди, що йдуть на задоволення потреб у житлі, інші блага.

У Сумському машинобу-

дівному науково-виробничому об'єднанні імені М. В. Фрунзе, наприклад, завдяки переходу на самофінансування середньомісячна заробітна плата працівників збільшилась за рік на 22,5 карбованця. І при цьому не було порушено економічно обґрунтованого співвідношення між темпами зростання продуктивності праці і заробітної плати. Кожен добре розуміє: чим вище ефективність, тим більший достаток. Тільки за рік на кошти об'єднання зведено 17 тисяч квадратних метрів житла, дитячі комбінати і відділення поліклініки, плазвальний басейн тощо.

Посилення зв'язку розподілу з результатами праці відбувається не тільки на рівні трудових колективів, але й галузей та регіонів — за їх вкладом в єдиний народногосподарський комплекс.

Петро Михайлович Старовойт, якого ви бачите на знімку, працює теслею у колгоспі ім. Тельмана, що в Овруцькому районі на Житомирщині. Він добре володіє також професіями муляра, штукатура.

Петро Михайлович дбає про професійне зростання молоді, передає їй свій досвід і вміння.

Йому присвоєно звання «Ударник комуністичної праці».

Фото І. ТОЛОЧКА.

Приклад правофлангових

Нещодавно відбувся зліт передовиків, ударників комуністичної праці Красноліманського району.

Відкриваючи зліт, голова міждрайвідділу УТОГ А. М. Дудкін підкреслив, що нині, коли вся країна трудиться у ритмі прискорення, необхідно всім і кожному докладати максимум зусиль для успішного розв'язання планових завдань, для чого слід працювати високопродуктивно і якісно.

Перед присутніми виступили столяр колгоспу ім. Калініна В. Т. Слесюк, швачка В. І. Кудіна, фуражир радгоспу «Ставка» С. І. Лозюченко. Всі вони зазначили, що для виконання накресленого необхідно боротися за підвищення продук-

тивності праці, зміцнити трудову дисципліну, ширше розгорнути рух за економію і бережливість, забезпечити учасників зльоту, що свої досвід, майстерність і знання вони спрямують на досягнення завершення планів дванадцятої п'ятирічки.

Учасники зльоту прийняли звернення до всіх трудівників району, в якому закликали членів УТОГ наслідувати приклад правофлангових п'ятирічки, збільшувати свій внесок у реалізацію величезних накреслень партії.

На закінчення з концертом виступив колектив художньої самодіяльності Донецького обласного будинку культури УТОГ.

К. ВАЛЕНТИНІВ,
Донецька область.

ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ П'ЯТИРІЧКИ

У Запорізькому будинку культури УТОГ нещодавно відбувся вечір, присвячений передовим трудівникам учбово-виробничого підприємства і об'єднання «Запоріжтрансформатор». Він був організований на честь переможців соціалістичного змагання одинадцятої п'ятирічки, тих, хто звияжно трудиться над виконанням завдань нині.

Вшанувати героїв праці прийшло майже двісті членів Товариства. Серед них представники партійної, профспілкової організації, адміністрації.

Вечір відкрила директор Будинку культури Галина Михайлівна Воронікіна. А потім ведучі розповіли про винуватців урочистостей — передовиків праці.

На сцену піднімається майстер УВП Валентина Юхимівна Бондаренко. Вона з гордістю розповідає про наладчика підприємства Спартак Яковича Притулу, відзначаючи його тридцятирічну трудову діяльність у колективі. За сумлінну працю, свідоме ставлення до дорученої справи, почуття обов'язку трудівника неодноразово було нагороджено грамотами, цінними подарунками, ім'я майстра — золоті руки занесено до Книги Пошани УВП.

Багато теплих слів визнання було сказано й на адресу Володимира Лаврентійовича Підріза — слюсаря УВП. Розповідаючи про передовика, голова профспілкового комітету підпри-

ЦЕНТРАЛЬНОЮ проблемою перебудови школи у поточному навчальному році є підвищення якості навчально-виховного процесу. На вирішення цього завдання буде спрямована увага відділів народної освіти, методичної служби, педагогічних колективів.

Міністерством освіти УРСР здійснено заходи по удосконаленню змісту навчання глухих і слабобачущих дітей у відповідності з завданнями соціально-економічного розвитку і науково-технічного прогресу. Для шкіл республіки розроблені нові (стабільні) і перехідні навчальні плани, навчальні програми початкової школи і з основ наук. На допомогу вчителям початкових класів надіслані програми нововведених предметів: озброєння з оточуючим світом, музично-ритмічні заняття, роз'яснення з приводу організації суспільно-корисної, продуктивної праці вихованців. Підготовлені методичні матеріали про викладання основ наук, які систематично друкуються в предметних журналах.

Посилено увагу до методичної роботи. Підготовлені з урахуванням вимог реформи школи нові положення про методичну роботу з педагогічними кадрами, про районний (міський) методкабінет, які спрямовані на розвиток ініціативи, творчих пошуків вчителів. На допомогу вчителям загальноосвітніх і спеціальних шкіл розроблено понад 50 найменувань методичних посібників.

Багато питань перебудови вирішується під час підготовки до нового навчального року. У центрі цих питань — особа вчителя, вихователя, керівника школи-інтернату.

Партія і уряд проявляють постійну турботу про педагогів: підвищена заробітна плата, постійно поліпшуються житлово-побутові умови, оздоровлення, значна частина відзначена освітянськими нагородами. Знижена також наповненість виховних груп старшокласників.

Все це дає підстави сподіватися, що учительство республіки з новим піднесенням розпочне навчальний рік, прикладе всі зусилля, знання й досвід для значного підвищення якості роботи в умовах реформи школи.

Проте мало що можна змінити в перебудові роботи школи-інтернату, якщо не вдасться добитися в першу чергу психологічної перебудови вчителів, вихователів, керівників, виробити в них бажання і вміння мислити і працювати по-новому. Навчальний процес сприяє не

тільки нагромадженню знань глухими і слабобачущими дітьми, але й формує їх мову, розумові, фізичні, громадянські якості, а це вимагає від учителя знань не тільки загальної, а й сурдопедагогіки, уваги до школярів, такту і взаємної поваги.

Аналіз роботи ряду шкіл республіки, проведений Міністерством освіти УРСР в минулому навчальному році, показав, що все ще на уроках матеріал, що вивчається, засвоюється слабо, не в повній мірі. Значна його частина залишається на доучування під час самопідготовки, а це викликає перевантаження учнів. У них не

пінних завдань, вирішення якого залежить від майстерності вчителя, вмілого використання всього арсеналу педагогічних і методичних засобів.

Дух оновлення, дух творчості, який пронизує всі сфери нашого сьогодення, особливо важливий для школи.

Однією з причин багатьох проблем сучасного уроку є невміння багатьох методичних служб, керівників спецшкіл-інтернатів виникнути в суть навчально-виховного процесу, відсутність дійової методичної допомоги вчителю. Загальні настанови і гасла в цій справі не допомагають. Потрібна конкретна

тика не проводиться безпосередньо на підприємствах.

У поточному навчальному році необхідно посилити увагу педагогічних колективів до питань виховної роботи. Сьогодні перед керівниками шкіл ставиться вимога систематично вивчати ефективність виховної роботи, оцінювати її за кількісними результатами: світоглядною зрілістю, рівнем вихованості і поведінки учнів.

Педагогічним колективам необхідно з перших днів нового навчального року вжити дійові заходи по посиленню виховної роботи з учнями, широко використовувати матеріали XXVII з'їзду КПРС.

Перший урок нового навчального року в школах пройшов як Урок Миру. Він став початком цілеспрямованої і планомірної роботи по вихованню учнів в дусі миру і дружби між народами, формуванню активних борців за мир.

В наступному році наша країна і все прогресивне людство відмічатимуть 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Республіканський огляд художньої технічної творчості серед глухих і слабобачущих вихованців, розпочатий цієї весни — лише початок багатогранної цікавої роботи по відзначенню ювілею.

Якісна реалізація завдань шкільної реформи, яка стала всенародною справою, зокрема, корінного поліпшення навчально-виховного процесу, забезпечення учнями міцних знань з основ наук, оволодіння розгорнутою зв'язною мовою як засобом спілкування, лягає на вчителя, його методичну підготовку. У зв'язку з цим підвищується роль методичної служби в озброєнні педагогів раціональними, ефективними і, врешті, результативними формами й методами навчання. А тому керівникам шкіл-інтернатів необхідно рішуче поліпшити стиль і методи керівництва, викоринувати бюрократизм, постійно зміцнювати організованість і дисципліну, створювати здоровий мікроклімат в колективах.

Керівник сьогодні повинен сміливіше вирішувати питання, глибоко виникати в навчально-виховний процес, тобто займатися головною справою.

Активний пошук, новаторство, єдність слова і діла, ось що повинно відрізняти сучасного вихователя, вчителя, керівника кожної школи-інтернату для дітей з недоліками слуху.

Н. ДУБОВА,
інспектор головного управління шкіл Міністерства освіти УРСР,
м. Київ

ТВОЇ ЗАВДАННЯ СЬОГОДНІ, ШКОЛО

Першочерговим завданням освітян є докорінна перебудова всієї роботи щодо навчання і виховання підрастаючого покоління, приведення її у відповідність з вимогами шкільної реформи

залишається часу для естетичного, фізичного розвитку, участі в роботі творчих гуртків.

Ще багато уроків методично не досконалих, структурно непродуманих, слабких за результативністю.

Питання модернізації уроку вирішується вкрай повільно, а тому не дивно, що більшість учнів не володіє необхідною технікою читання, грамотним письмом, розгорнутою мовою. Половина старшокласників не може використовувати знання і вміння в практичній діяльності. Нерідко вони не вміють аналізувати суспільні явища, доказувати, аргументувати, узагальнювати фактичний матеріал. Це підтверджують результати контрольних робіт, вступних екзаменів в технікуми, співбесіди з учнями.

Незважаючи на вимоги Положень про школи глухих і слабобачущих, неодноразових вказівок Міністерства УРСР, ряд шкіл республіки не проводить випускних екзаменів за курс восьмирічної загальноосвітньої школи, кваліфікаційних — з трудового навчання.

Серйозні прогалини в знаннях учнів виявлені в школах-інтернатах Вінницької, Черкаської, Чернігівської, Закарпатської, ряду інших областей.

Неодмінна вимога реформи — привити школярам навички самостійно і безперервно поповнювати свої знання. Це одне з найсклад-

повсякденна індивідуальна робота, особливо з молодими педагогами.

Відповідно до вимог реформи школи в республіці активізувалася робота по удосконаленню трудової підготовки школярів, розширенню їх участі в суспільно-корисному, продуктивному навчанні. Починаючи з 1986—87 навчального року в спецшколах-інтернатах для глухих, другого відділення слабобачущих, вводиться обов'язкова суспільно-корисна, продуктивна праця: в II—IV класах — по 1 годині, V—VIII класах — 2 години, IX—XII — 4 години; для першого відділення шкіл слабобачущих: в II—IV класах — 1 година, V—VII класах — 2 години, VIII—IX класах — 3 години, X класах — 4 години додатково до години трудового і професійного навчання.

Завдання полягає в тому, щоб трудове виховання, навчання і професійна орієнтація школярів стали невід'ємною частиною всього навчально-виховного процесу: при вивченні основ наук, трудовому і професійному навчанні, в позакласній роботі.

Слід і надалі зміцнювати і розвивати матеріальну базу трудової підготовки. Тут ще багато невирішених питань. Значна частина школярів не забезпечена робочими місцями, обладнання шкільних майстерень у більшості випадків не відповідає вимогам реформи, трудова прак-

емства підкреслила, що він працює по-ударному, щедро ділиться професійним досвідом з молоддю, а коли потрібно, не рахується з особистим часом, виконуючи термінове завдання. Тому за тридцять років багато разів він заохочувався адміністрацією підприємства, профспілковим комітетом.

Слова подяки на вечорі були висловлені і на адресу трудівника об'єднання «Запоріжтрансформатор» Володимира Шевченка. Чимало робітничих професій опанував виробничик: слюсар, токаря, фрезерувальника та інші. Він один з кращих раціоналізаторів підприємства. Товариші по роботі довірили члену УТОГ очолювати первинну організацію Товариства.

На вечорі називалися серед кращих імена токаря Б. Чистякова, слюсаря В. Москаленка. Пишаються у об'єднанні і інструктором-перекладачем Людмилою Миколаївною Костенко, що веде серед нечуючих значну виховну роботу. Їй було вручено Почесну грамоту, а кращим робітникам — букети квітів і пам'ятні подарунки.

— Ділом відповідаючи на заклик партії — працювати ефективно і якісно, — сказав токаря Б. Чистяков на завершення вечора, — ми будемо працювати ще краще, економити кожен робітничу хвилину.

С. МАРЧЕНКО,
м. Запоріжжя.

Як відмінного фахівця, дбайливого, вмілого наставника, активіста громадського життя колективу, знають на Ворошиловградському УВП Віктора Кириловича Шевченка.

Фото П. МІНДЕЛЯ.

НАСНАГА У ЛЮБОВІ ДО ВІТЧИЗНИ

Колекція картинної галереї нечуючих художників Радянського Союзу, що розміщена в Республіканському Палаці культури імені А. В. Луначарського, поповнилась новим експонатом. Пенсіонерка з Ялти З. Ф. Ратієва — Морозова передала в дарунок картину «Зимовий вечір». Заслуженого діяча мистецтв Естонської РСР, члена ЕСТОГ Андрія Паасовича Єгорова.

Знаїда Федорівна дружила з родиною художника. І коли вона у 1952 році відвідала майстерню А. П. Єгорова в Талліні, художник подарував гості одну із своїх робіт.

Знаїда Федорівна поділилась спогадами про художника.

Народився він в Естонії, 3 липня 1878 року у сім'ї селянина. З раннього дитинства у Андрійка виявився хист до малювання. Згодом його влаштовують до Петербурзького училища глухонімих. У вільні години Андрій вдосконалює свою майстерність у школі Товариства заохочення художників. Потім його приймають вільнослухачем до Петербурзької Академії Мистецтв у майстерню історичного та побутового живопису, якою керував талановитий художник Ілля Рєпін. Там А. Єгоров одержав прекрасну професійну підготовку і сформував власний мистецький світогляд.

В 1909 році молодий художник закінчує навчання в Академії Мистецтв і бага-

то подорожує по Росії. З мандрівок він привозить численні ескізи, малюнки, — з них він у своїй майстерні пише картини, демонструє на виставках в Академії Мистецтв, Товариства передвіжників та інших.

У громадянську війну А. Єгоров іде добровольцем у політвідділ Першої Кінної Армії, де випускає листівки, оформляє агітаційні поїзди, тощо. Після тяжкого захворювання демобілізується і поселяється в Талліні, де багато малює. Його роботи — чи то сільський пейзаж, міський ландшафт, а чи портрет, натюрморт — неодмінно світаються радістю, любов'ю до життя.

У роки Великої Вітчизня-

Цікаві біографії

ної війни А. П. Єгоров з сім'єю проживає за Уралом. Там він пише картини на військову тематику, створює портретну галерею героїв війни, які лікувалися у місцевих госпіталях після поранення на фронті.

У 1945 році А. П. Єгоров повертається у визволений Таллін. Наприкінці п'ятидесятих років відбулася перша персональна виставка його робіт. По її закінченні А. П. Єгорову присуджує т. с. звання «Заслужений діяч мистецтв Естонської РСР».

Багато картин художника зберігається нині як у приватних колекціях, так і в державних установах та музеях Естонії.

Помер А. П. Єгоров у січні 1954 року.

До столітнього ювілею з дня народження художника у 1978 році в Талліні відбулася виставка його творів.

Закінчуючи свою розповідь про життя і творчу діяльність, Знаїда Федорівна зазначила:

— Коли я відвідувала його майстерню в Талліні, то помічала різке протиріччя між неспокійним характером майстра пензля та настроєм тиші і спокою, котрі завжди переважають у всіх його творах. Сам А. П. Єгоров часто повторював, що знаходить свій спокій лише у творчій роботі, що черпає наснагу у відтворенні мальовничих краєвидів рідної Вітчизни.

В. ЩЕРБАНЮК.
На малюнок, виконаному Б. Вовк, А. П. Єгоров.

ІДУЧИ НАЗУСТРІЧ 70-

річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції, нечуючі трудівники Чернігівщини в тісній єдності з усім радянським народом беруть активну участь у виконанні завдань, накреслених XXVII з'їздом КПРС.

Наш обласний Будинок культури своїм основним завданням вважає організацію дозвілля нечуючих, посилення ідейно-політичного виховання членів УТОГ на революційних, бойових і трудових традиціях.

Цій меті підпорядковано виставку декоративно-прикладного мистецтва, присвячену 70-річчю Великої Жовтня, що була нещодавно відкрита в Будинку культури. На ній було представлено багато робіт умільців. Взяти участь у виставці 60 майстрів і майстринь, які представили 180 експонатів. Це — різноманітні вишиван-

РУКАМИ УМІЛИМИ

ки, плетиво, вироби з дерева, різьба і випалювання по дереву, шкатулки, малюнки, картини і багато інших робіт.

І ось розпочався огляд. Присутні жінки подовгу простоюють біля красивих вишиванок, мистецького плетива, виявляють бажання перезняти візерунки для себе. А юнаки та чоловіки зібравшись біля шкатулок, різьби та випалюванні по дереву. Всі в захопленні від красивої хлібниці, зробленої умільцем з заводу «Автозапчастина» І. Сучковим.

Радують і милують око майстерно виготовлені килими робітницею УВП М. Лук'яшко, вишиті рушники і наволочки робітницею УВП К. Войтрик, шкатулки В. Могильного, малюнки і ви-

палювання по дереву Г. Марусик, картини художника К. Павлюк.

Великим успіхом користувались виплетені умільцями жіночі хустки.

Компетентна комісія довго вирішувала питання, кого ж визнати кращим виконавцем. Адже всі роботи дуже красиві, тому важко надати комусь перевагу. І все-таки перше місце одностайно присудили М. Лук'яшко. Друге — О. Почечун, третє поділили І. Сучков і Г. Марусик.

Ця виставка показує високий рівень творчості народних умільців, їх любов до прекрасного, повагу до народних традицій.

О. ЛЕМІШКО,
голова МРВ УТОГ.
Чернігівська область.

У гостях — письменник

У бібліотеці Ужгородського обласного будинку культури УТОГ нещодавно відбулась зустріч нечуючих читачів з письменником Закарпаття Ю. Ю. Керекешом. Вона пройшла цікаво, допомогла членам Товариства глибше зрозуміти творчий світ письменника.

На зустрічі були присутні найактивніші читачі бібліотеки. Серед них: столяр

УВП-1 Василь Бумбок, робітник заводу «Більшовик» Володимир Козаков, бракувальниця УВП-2 Ірина Король та інші.

Чимало приємних слів було сказано на зустрічі про твори закарпатського письменника. Директор Будинку культури Софія Іванівна Комарницька, художник культзакладу Софія Гулей та інші читачі у своїх виступах поділилися своїми вра-

женнями від прочитаних ним творів, таких як «Христинка», «Чотири дні відпустки», «Блукання в порожнечі». Вони прочитали вірші з його збірок.

Успішному проведенню заходу сприяла організована бібліотекою книжкова виставка творів письменника, з якою члени УТОГ змогли ознайомитися напередодні.

М. СОЛЯНИК,
бібліотекар Ужгородського будинку культури УТОГ.

Для здоров'я людей

СІЛЬ І ЦУКОР: ТІЛЬКИ ДОБАВКА

Останнім часом у багатьох країнах світу значно зросло споживання рафінованих продуктів, особливо цукру і солі. Ці добавки, які підвищують смакові якості їжі, стали такими поширеними, що в ряді випадків можуть несприятливо впливати на стан здоров'я. А тим часом ще не так давно багато народів зовсім не знали кухонної солі. Її не використовували ескімоси Гренландії, аборигени Австралії, китайці, які живуть у гірських районах, араби-бедуїни, американські індіанці. Обстеженнями встановлено пряму залежність між споживанням солі і частотою розвитку артеріальної гіпертонії.

Для запобігання гіпертонічній хворобі дуже важливо обмежувати споживання кухонної солі, відмовитися від шкідливої звички пересолювати їжу. Це має велике значення і для запобігання інфаркту міокарда. Адже він уражає хворих на гіпертонію у 5—8 разів частіше, ніж осіб, які не хворіють на цю недугу.

Треба підкреслити, що для нормального обміну речовин в організмі важливе значен-

ня має співвідношення солі натрію і калію. Солей калію слід споживати вдвічі більше, ніж натрію. Надлишок калію якоюсь мірою може нейтралізувати несприятливий вплив на організм кухонної солі. Багато калію містять картопля, квасоля, горох, хліб. Чимало його і в крупах, капусти, моркві, буряках, кавунах, динях. Підвищення концентрації калію сприяє виведенню натрію і рідини, що часто використовується в лікувальному харчуванні — при нирковій недостатності, серцево-судинних захворюваннях.

Скільки ж кухонної солі рекомендується включати до нашого раціону? Відповідь: не більш як 3—4 грами на день.

Цукор, як і сіль, являє собою чисту хімічну речовину (цукрозу). Він не містить ні вітамінів, ні мікроелементів і є носієм «порожніх» калорій. На відміну від крохмалю, який повільно перетворюється в глюкозу, цукор швидко всмоктуються. При споживанні його у великих кількостях виникає перенасичення крові, він від-

кладається у вигляді жиру. А це, як відомо, призводить до атеросклерозу і гіпертонії, особливо якщо людина веде малоактивний спосіб життя.

Але й це ще не все. Надходячи у надмірній кількості в організм, цукроза може призвести до виснаження клітин, які виділяють гормон інсулін, а отже — до розвитку цукрового діабету. Адже одна з основних причин захворювання — надмірне споживання вуглеводистої їжі, особливо легкозасвоюваного цукру.

В наш час цукор — основа всіх солодощів. Його споживання зростає рік у рік. Тут слід зауважити, що потяг до цукру не належить до числа природжених властивостей людини. Він набувається. І багато що тут залежить від виховання дітей у сім'ї. Вони повинні вживати солодке як доповнення до їжі, а не як неодмінний елемент харчування. Цукру слід споживати не більш як 50 грамів на добу. Результатом цього буде зниження ризику захворіти на ряд недуг.

В. СМОЛЯР,
доктор медичних наук.

ЯК СВІЙ ДІМ

Добру ініціативу виявили відвідувачі Ялтинського клубу УТОГ, які вирішили своїми силами впорядкувати культзаклад.

І хоча справа це не проста, однак ентузіазму і широкого бажання оновити свій клуб ялтинським трудівникам було не познати, то ж роботи розпочались організовано і злагоджено. Вагому допомогу подав активістам культзакладу директор виробничого об'єднання «Таврія» Анатолій Якович Жилкін, який направив робітників підприємства для

виконання столярних і мулярних робіт, а також забезпечив потреби в будматеріалах.

Через 15 днів ремонт клубу було завершено. Нині культзаклад добре підготовлений до зими, розширились його площі, привабливий, красивий вигляд набули приміщення.

Активну участь у ремонті культзакладу взяли члени УТОГ Людмила Щербак, Іван Зайцев, Валерій Белов, Вячеслав Гуцунаєв, Валентина Сіренко, які доклали чимало зусиль і часу для того, щоб яскравіше світив вогник культури.

Р. СКОВОРОДНИКОВ.
Кримська область.

ВІЗНИЙ КОНЦЕРТ

Тепло, привітно, з квітами печуючі і чуючі трудівники села Конохів зустрічали колектив художньої самодіяльності Стрийського будинку культури УТОГ, який прибув сюди з візним концертом.

Тваринники, хлібороби, овочівники були дуже задоволені предстваленою програмою, що її підготували і показали самодіяльні артисти Катерина Левицька, Ганна Гресько, Василь Постюк, Раїса Гордєєва під керівництвом Валентини Володимирівни Романчук.

Після цікавого концерту сільські трудівники щиро подякували нечуючим аматорам сцени і запросили їх частіш приїздити до них у гості.

Р. ЗБОРІВСЬКИЙ.
Львівська область.

З блокнота репортера

Як подорожчала лялька

Незвичайний музей створено на митниці закарпатського міста Чоп. Тут зберігаються речі, використані як тайники з метою вивезення з нашої країни чи ввезення в неї контрабанди.

Ця кімната чимось нагадує універмаг у мініатюрі. На закритих вітринах акуратно розкладені ляльки і плюшеві ведмеді, жіночі сумочки і чоловічі краватки, консервні банки й автомобільні запчастини. У кожного експонату своя історія, яка свідчить про пильність чопських митників.

Ось симпатична лялька, що заплує очі. З неї витягли кілька золотих ланцюжків, кілець та кулонів, що призначались для нелегальної переправи за кордон.

У багажі туристки з Франції виявили підозріло розпухлий пакет з жіночими колготками, а в ньому — 5203 карбованці радянської валюти. У чемодані іноземного громадянина виявилась книжка, в картонній обкладинці якої було заклеєно 1100 доларів...

Щороку через Чоп за рубіж і в Радянський Союз

проїжджає близько двох мільйонів туристів. Великий обсяг роботи виконує місцева митна служба, яка суворо контролює додержання монополії зовнішньої торгівлі СРСР, переміщення через державний кордон країни вантажів, ручної поклажі та інших відправлень, веде безкомпромісну боротьбу з контрабандою. На жаль, поряд з туристами, які прибувають до нас із добрими намірами, трапляються й такі, що намагаються протягти в нашу країну недозволені речі та

ідеологічні матеріали. Наприклад, двоє «мандрівників» із США й Нідерландів узялися провезти в газовому балоні для автомобіля близько тисячі примірників антирадянської літератури. Однак радянські прикордонники і митники були пильними.

Так, у Чопі ворота відкриті для друзів і міцно закриті для недругів. Пильно стоять на варті інтересів Радянської держави працівники тутешньої митниці.

Я. ЯДЛОВСЬКИЙ.
Закарпатська область.

В. о. редактора А. ДВІРКОВИЙ